

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

Մ Ա Ն Կ Ա Վ Ա Ր Ժ Ո Ւ Թ Յ Ա Ն

Յ Ե Վ

Յ Ո Ւ Յ Մ Ո Ւ Ն Բ Ն Ե Ր

Ի Ն Բ Ն Ո Ւ Ր Ո Ւ Յ Ն Մ Ձ Ա Կ Մ Ա Ն Հ Ա Մ Ա Ր

(ՁԵՌԱԳՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՈՎ)

—

ՈՒՍՈՒՑԻՋՆԵՐԻ ՎՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
Յ Ե Ր Ե Վ Ա Ն

1937

1902
MAY 10 1902
MAY 10 1902

371 (071.4)

ժ

ՍՏՈՒԳՎԱԾ Է 1961 թ.

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

Մ Ա Ն Կ Ա Վ Ա Ր Ժ Ո Ւ Թ Յ Ա Ն

Յ Ե Վ

ՑՈՒՑՄՈՒՆՔՆԵՐ ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ ՄՇԱԿՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

(Հեռակա մանկավարժական ինստիտուտի 2-րդ կուրսերի յեվ հեռակա ուսուցչական ինստիտուտի 1-ին կուրսերի համար)

179-279

A II 23174

Պատ. խմբագիր՝ Ս. ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

Թարգմ. Հ. ՏԱՐԱՆՉՅԱՆ

Սրբագրել է՝ Գ. ՎՈՍԿԱՆՅԱՆ

Գլավիճա Կ—8232

հրատ. № 12

պատվ. № 21

տիրաժ 1500

Հանձնված է արտադրության 5 ապրիլի 1937 թ.

Ստորագրված է տպելու 8 ապրիլի 1937 թ.

Ուսուցիչները վերակազմման խնամախոսությամբ տպարան,
Յերևան, Մարքսի փողոց 17

Հեռակա մանկավարժական բարձրագույն 4-ամյա կրթության ցանցի (Հեռակա մանկավարժական ինստիտուտի) բոլոր ճակույթների 2-րդ կուրսերի հեռակա-յողներին.

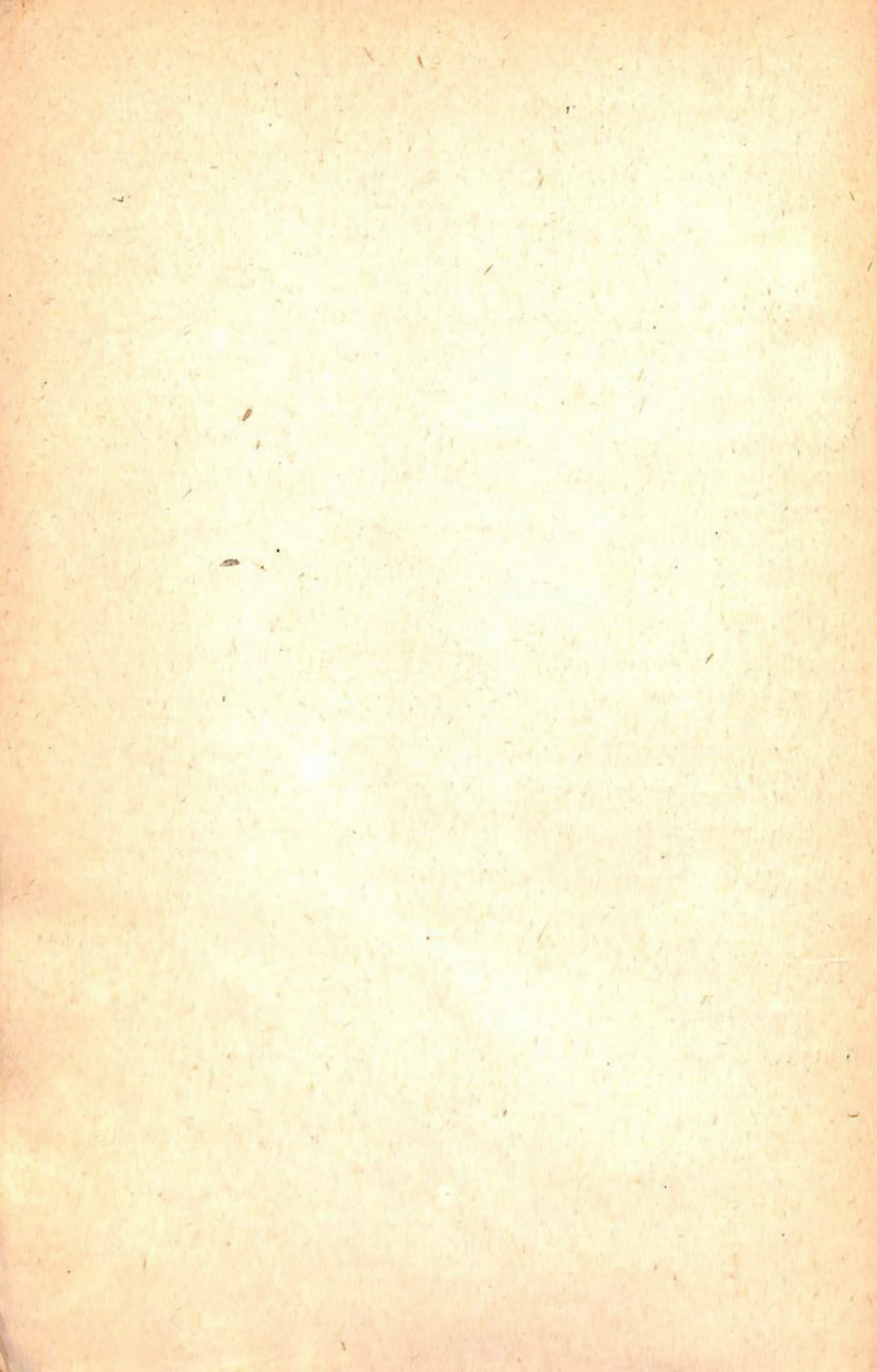
ԸՆԿԵՐ ՀԵՌՍ.ԿՍՅՈՂՆԵՐ,

Ուղարկելով ձեզ հեռակա ուսուցչական ինստիտուտի մանկավարժության (սեսուքյան) ծրագիրն ու ցուցումներ ինֆնուրույն աշխատանքի համար՝ հայտնում ենք, Վոր՝

ա. Հեռակա ուսուցչական ինստիտուտի 1-ին կուրսի յեվ հեռակա մանկավարժական ինստիտուտի 2-րդ կուրսի մանկավարժության ծրագիրն ու նյութերի ծավալը նույնն են (մանկավարժության պատմությունը դասավանդվում է միայն մանկավարժական սագիտուար յեվ հեռակա ինստիտուտների 3-րդ կուրսերում):

բ. Դուր 1936/37 ուս. տարվա ձեր ինֆնուրույն պարապմունքներում պե՛սք է ամբողջապես առաջնորդվե՛ք այդ նույն ծրագրով, ծրագրի մեակվման համար սրված ցուցումներով, ոգճագործե՛ք այդ ցուցումներում նեված գրականությունը:

գ. Կոնսրոյ աշխատանքի քեմաներն ու ժամկեճը նույնպեճ ընդհանուր են:

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳԻՐ*)

1-ին ԲԱԺԻՆ. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

1. ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ ՅԵՎ ՄԵԹՈԴԸ

Մանկավարժական գիտությունը զարգացման հիմնական ետապները: Դաստիարակությունը պատմական և դասակարգային բնույթով: Մարքսիստական ուսմունքը մարդու ձևավորման մասին: Հասարակական կեցություն և հասարակական գիտակցություն. արտացոլման լինիլյան թեորիան վերաբերում է հասարակական գիտակցություն ուսմունքին: «Մարդիկ հանգամանքներին և դաստիարակություն անդրադառնում են»։ հանգամանքներին փոփոխումը մարդկանց կողմից և դաստիարակին դաստիարակելու պահանջը: Միջավայրի և ժողովրդականության «ֆակտորներով» մարդու զարգացման ֆատալիստական պայմանավորվածության բուրժուական տեսությունը քննադատությունը: Աշխատանքի բաժանումը կապիտալիզմի ժամանակ և մարդու ֆիզիկական ու մտավոր ընդունակություններին ճնշումը: Կտրվածությունը տեսություն և պրակտիկայի միջև, վորը կազմում է բուրժուական հասարակություն «ամենագարշելի գիծը» (Լենին): Ֆիզիկական ու մտավոր աշխատանքի միջև յեղած հակադրություն վերացման ուղիները սոցիալիստական հասարակության մեջ: Բաղմակողմանի զարգացած անհատի պատրաստումը, վորը պես կոմունիստական դաստիարակություն հիմնական խնդիր:

Կոմունիստական դաստիարակությունը՝ խորհրդային մանկավարժության առարկան: Դաստիարակություն, կրթություն, ուսուցում: Այդ հասկացողություններին տրակտովկան բուրժուական մանկավարժության մեջ: Չախ խեղաթյուրումներն այդ հարցում. դպրոցի մանացման հակալինիլյան տեսությունը քննադատությունը:

*) Մանկավարժության այս ծրագիրը կազմել են ընկ. ընկ. Ս. Ա. ԿԱՄԵՆԵՎԸ, Մ. Մ. ՊԻՍՏՐԱԿԸ և Ա. Պ. ՊԵՆԿԵՎԻՉԸ:

Մանկավարժական գիտությունները սխտեմը: Մանկավարժության կապը մյուս գիտությունների հետ:

Մանկավարժության մեթոդները:

2. ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻՍԱԿՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՆ ՈՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Դաստիարակության նպատակների պրոբլեմը բուրժուական մանկավարժության մեջ: Կոմունիստական դաստիարակության նպատակների և խնդիրների գիտական հիմնավորումը: Մարքսիզմ-լենինիզմի հիմնադիրները բազմակողմանի զարգացած անհատի դաստիարակության մասին: Ստալինի ուսմունքը սոցիալիստական հումանիզմի, մարդկային անձնավորության և բոլշևիկի գծերի մասին:

Կոմունիստական աշխարհահայացքի ձևավորումն ու բազմակողմանի զարգացած անհատի դաստիարակությունը վորպես մտավոր կրթության, բարոյական, ևստեփիկական և ֆիզիկական դաստիարակության ու պոլիտեխնիկական ուսուցման միասնություն:

ա) Մտավոր կրթություն

Կրթված մարդու հասկացողությունը տարբեր պատմական եպոխտներում: Չեական և նյութական կրթություն: Կլասիցիզմ և ռեալիզմ: Մտավոր կրթության կտրվածությունը ֆիզիկական աշխատանքից, վորպես հետևանք հասարակության դասակարգային բաժանման: Իմացության լենինյան տեսությունը և նրա գեկավար դերը մտավոր կրթության հարցերի լուծման համար: Գիտությունների հիմքերին տիրապետելը, վորպես մտավոր կրթության գլխավոր բովանդակություն:

Մանկան զարգացման պրոբլեմը և մտավոր կրթությունը: Ետապները յերեխայի մտավոր կրթության մեջ:

Յերեխայի անհատական առանձնահատկությունների պրոբլեմը և մտավոր կրթությունը:

Կրթության մեջ տարեքային լիմիտների հակագիտական և մանկաբանական տեսության քննադատությունը:

Այսպես կոչված, մտավորապես-հետամնաց յերեխաների հոգեկան դատապարտվածության Փատալիստական տեսության քննադատությունը:

բ) Բարոյական դաստիարակութիւն

Բարոյական դաստիարակութեան պրորբեմն իր պատմական զարգացման մեջ: Մարքսն ու Լենինը բուրժուական բարոյականութեան մասին: Մարքս-լենինյան ուսմունքը կոմունիստական բարոյականութեան մասին: Կամք, բնավորութիւնն և բարոյական դաստիարակութիւն: Բարոյական դաստիարակութեան բովանդակութիւնը՝ պիտակցական կարգապահութիւն, ազնվութիւն, ճշմարտախոսութիւն, սոցիալիստական վերաբերմունք դեպի աշխատանքն ու հասարակական սեփականութիւնը. կոլեկտիվիզմ, սոցիալիստական հայրենասիրութիւն, ինտերնացիոնալիզմ, մարտնչող աթիւղմ:

Բարոյական դաստիարակութեան միջոցները՝ որինակ, ուսուցում, հասարակական գործունեութիւն: Խրախուսանք և տույժ:

գ. Նստեփական դաստիարակութիւն

Նստեփական դաստիարակութեան պրորբեմնի պատմական զարգացումը: Նստեփական դաստիարակութեան կյութիւնը: Նստեփական ներբերմունքն և նստեփական դաստիարակութիւնը.

Նստեփական դաստիարակութեան բովանդակութիւնն ու միջոցները:

դ. Ֆիզիկական դաստիարակութիւն

Հարցի համառոտ պատմութիւնը: Ֆիզիկական դաստիարակութեան անատոմիական-ֆիզիոլոգիական և հոգեբանական հիմունքները: Ֆիզիոլոգիայի դերը մարդու բազմակողմանի զարգացման գործում:

Առողջութեան խնամքը, առողջապահութիւնը, սանիտարիան, որդանիղմը կոփելը և մարմնամարզութիւնն ու սպորտը, վորպէս ֆիզիկական դաստիարակութեան հիմնական ելմենտներ:

ե) Պոլիտեխնիկական ուսուցում

Աշխատանքային դաստիարակութեան բուրժուական տեսութիւնները: Ռուսոս, Պեստալոցցի: Սոցիալիստ-ուսողիստներն աշխատանքային ուսուցման մասին:

Մարքոս, Ենգելս, Լենին և կուսակցութեան վարորդները պոլիտեխնիկական ուսուցման մասին: Պոլիտեխնիկական ուսուցման նշանակութեանը մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի մեջ յեզած հակադրութեան վերացման գործում:

Պոլիտեխնիկական ուսուցման հոգև-ֆիզիոլոգիական հիմունքները: Պոլիտեխնիկական ուսուցման բովանդակութեանն ու ձևերը խորհրդային դպրոցում: Պոլիտեխնիկական ուսուցման միջոցները:

2-րդ ԲԱԺԻՆ. ԼՈՒՍԱՎՈՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՅԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՍԻՍՏԵՄԸ

1. ԼՈՒՍԱՎՈՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՍԻՍՏԵՄԸ ԿՍՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

Մարքոսը, Ենգելսը, Լենինը և Ստալինը ժողովրդական կրթութեան բնագավառում բուրժուազիայի վարած քաղաքականութեան մասին: Ժողովրդական կրթութեան սիստեմն ԱՄՆ-ում, Ֆրանսիայում և Գերմանիայում:

2. ՑԱՐԻՉՄԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՅԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՍԻՍՏԵՄԸ ՆԱԽԱԶԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՌՈՒՍՍՈՍՏԱՆՈՒՄ

Յարիգմի քաղաքականութեանը ժողովրդական կրթութեան բնագավառում: Ժողովրդական մասսաների անդրադիտութեանը: Ազգային ճնշում, ազգային դպրոցների արգելում, հալածանք և կրթութեան իրավունքների սահմանափակում բոլոր ազգութեանների վերաբերյալ: Ընդհանուր ուսուցման հարցը: Զեմստովոնների դերը: Ժողովրդական կրթութեան սիստեմը, սիստեմի միասնութեան բացակայութեանը: Յեկեղեցու դերը:

3. ԼՈՒՍԱՎՈՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՍԻՍՏԵՄԸ ԽՍՀՄ-ՈՒՄ

Լենինն ու Ստալինը ժողովրդական լուսավորութեան նշանակութեան մասին: Խորհրդային իշխանութեան ազգային քաղաքականութեանը ժողովրդական լուսավորութեան ասպարիզում:

Կրթութեան իրավունքը Ստալինյան Սահմանադրութեան մեջ:
Ժողովրդական լուսավորութեան զարգացման հիմնական ետապ-
ները: Ժողովրդական լուսավորութեան սխտեմը ԽՍՀՄ-ում: Ընդ-
հանուր ուսուցման և անդրադիտութեան վերացման համար մղած
պայքարի պատմութեանը:

3-րդ ԲԱԺԻՆ. ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

ա. Հասարակական դաստիարակութեան առանձնա-
հատկություններն ու հիմնարկները

1. ՅԵՐԵՆԱՅԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻՆՁԵՎ, Յ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍԱԿԸ

Վաղ մանկութեան անատոմիական-ֆիզիոլոգիական և հո-
գեբանական բնութագիրը: Մտուհդ և խնամք: Մոտորական-սեն-
սոր դաստիարակութեան: Խոսքի զարգացում: Խաղալիք:

Մայրութեան և մանկութեան պաշտպանութեան պետական,
միջոցառումների սխտեմը:

2. ՅԵՐԵՆԱՅԻ ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

ա) Ն ա խ ա դ պ ը ռ ո ջ ա կ ա ն դ ա ս տ ի ա Ր ա կ ու թ յ ա ն պ ը ո-
բ լ է մ ի պ ա տ մ ա կ ա ն դ ա Ր գ ա ց ու մ ը: Ոււեն, Ֆրեբել, Մոն-
տեսորի:

բ) Ն ա խ ա դ պ ը ռ ո ջ ա կ ա ն ի դ ա Ր գ ա ց մ ա ն անատո-
միական-ֆիզիոլոգիական և հոգեբանական առան-
ձնահատկությունները:

գ) Ռեժիմ: Ամենապարզ ունակութեանների դաստիարա-
կութեան:

դ) Խաղը և նրա նշանակութեանը նախադպրոցական տա-
րիքում. դասակարգումն ու խաղը և նրանց անալիզը: Նախա-
դպրոցականի խաղալիքը և դեպի այն առաջադրվող պահանջը:

ե) Յ եր ե խ ա յ ի ա ո ա ջ ի ն ծ ա ն ո թ ու թ յ ու ն ը շ ը ջ ա-
պատող իրականություն չափանի: Սխտեմատիկ ուսուցման
սաղմերը: Դպրոց փոխադրվելը:

զ) Ն ա խ ա դ պ ը ռ ո ջ ա կ ա ն հ ի մ ն ա Ր կ ն ե ը: Նրանց կազ-
մակերպումն ու սարքավորումը:

է) Ն ա խ ա դ պ ը ռ ո ջ ա կ ա ն - մ ա ն կ ա վ ա Ր Ժ և նրան առա-
ջադրվող պահանջը:

3. ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԴՊՐՈՅ

ա) Դպրոցը վորպես 6—8 մինչև 17—18 տարեկան յերեխաների և զեռահասաների կրթության ու դաստիարակության պատմականորեն առաջացած ամենամասսայական կազմակերպություն: Դպրոցի զերն ու խնդիրները կոմունիստական դաստիարակության սխառեմում: Լենինը, Ստալինը և Համկ(ը)Կ Կենտկոմը դպրոցի մասին: Դպրոցի աճող զերը սոցիալիստական շինարարության մեջ: Դպրոցի և ուսուցչի զերի ըմբռնման խեղաթյուրումները քննադատությունը:

բ) Դպրոցի սովորողները—յերեխան վորպես դաստիարակության առարկա: Դպրոցականի հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները: Դպրոցական տարիքի յերեխայի զարգացման կարևորագույն կտապները: Կրտսեր, միջին և ավագ դպրոցական տարիքները և այդ տարիքների ուսուցման առանձնահատկությունները:

Դպրոցականի ակտիվության պրոբլեմն ուսուցման պրոցեսում: Մանկաբանական խեղաթյուրումները դպրոցականի զարգացման պրոբլեմում:

գ) Ուսուցչի, նրա առաջատար զերն ուսուցման մեջ: Ուսուցչի զերի ըմբռնումը տարբեր բուրժուական մանկավարժական սխառեմներում: Լենինը, Ստալինը և Համ.Կ(ը)Կ Կենտկոմն ուսուցչի մասին:

4. ԱՐՀԵՍՏՍԳԻՏԱԿԱՆ ԴՊՐՈՅ

Ընդհանուր և արհեստագիտական կրթություն: Արհեստագիտական կրթության պրոբլեմը պատմական ասպեկտով: Արհեստագիտական կրթության հիմունքներն ու բնույթը կապիտալիստական յերկրներում: Արհեստագիտական կրթությունը ԽՍՀՄ-ում, նրա կապն ընդհանուր կրթության հետ:

Միջնակարգ արհեստագիտական դպրոցներ և բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ:

բ. Դիպլոմատիկա (ուսուցման ընդհանուր տեսություն):

1. ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՊՐՈՑԵՍՆ ՈՒ ՆՐՍ. ԵՅՈՒԹՅՈՒՆՆԸ

Ուսուցման պրոցեսի տարբեր տեսությունները բուրժուական մանկավարժության մեջ (Հերբարտ, Պետալոցցի, Լայ Դյուբի, Տորնդալ): Ուսուցման պրոցեսի ըմբռնումը խորհրդային

մանկավարժության մեջ: Ուսուցման պրոցեսի տարբերությունը գիտական իմացությունից: Ուսուցման բովանդակությունը՝ գիտելիքներ, ունակություններ և կարողություններ: Ուսուցման պրոցեսը տարբեր տարիքային ետապներում (տարրական և միջնակարգ դպրոցներ):

2. ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԸ

ա) Հետաքրքրությունը և նրա նշանակությունն ուսուցման մեջ: Հետաքրքրությունների առանձնահատկությունները դպրոցականի տարբեր տարիքում և նրանց հաշվառումն ուսուցման մեջ: Ուշադրություն, ուշադրության առանձնահատկությունները տարբեր տարիքում և ուշադրությունը վերոշելու տարբեր ձևերը: Ուշադրության կայունությունը և հոգնելիությունը կրտսեր և ավագ դպրոցական տարիքում, ուշադրության առանձնահատկությունների հաշվառումն ուսուցման պրոցեսում տարրական, վոչ լրիվ միջնակարգ և միջնակարգ դպրոցներում:

բ) Հիշողությունն ու հիշելն ուսուցման մեջ: Մոտորական, ակտիվական և լսողական հիշողություն: Մեխանիկական և արամաբանական հիշելը, նրանց ինտեգրացիաները ուսուցման մեջ: Հիշողությունն ու հիշելը դպրոցականի զարգացման տարբեր տարիքային ետապներում: Լավ հիշելու ձևերը տարրական և միջնակարգ դպրոցներում: Հիշողության զարգացումն ու կատարելագործումը:

գ) Եմոցիաները և նրանց նշանակությունը յերևալի ուսուցման մեջ:

դ) Մտածողության զարգացումն ուսուցման պրոցեսում: Ներըմբռնում, յերևակայություն: Պատկերացումներ և հասկացողություններ: Խոսքը և նրա դերը մտածողության զարգացման մեջ: Պատկերացումների բնույթը կրտսեր դպրոցական տարիքում: Կրտսեր տարիքի յերևալի խոսքի առանձնահատկությունները: Աբստրակտ հասկացողություններին և արատրակտ մտածողությանն անցնելը դպրոցական կրտսեր տարիքից ավագ տարիքին անցնելիս:

3. ԴԻԴԱԿՏԻԿԱՍԱՆ ՍԿՋԲՈՒՆՔՆԵՐԸ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՉԱՐԳԱՅՄԱՆ ՄԵՋ

Դողմատիվաբար վերաբերելով միջնադարյան դպրոցի գերիշխող սկզբունք, հմայլերիկորեն գոյացած գիգակտիկական կանոններ, վոր սխառեմավորվեցին 17 և 18-րդ դարերում՝ ընդհանուրից զեպի մասնավորը, մոտիկից հեռուն, կոնկրետից զեպի արատրակաբ, պարզից զեպի բարդը, հայտնիից զեպի անհայտը: Բուժուական մանկավարժներ Պեստալոցցու և Հերբարտի առաջադրած կարևորագույն գիգակտիկական սկզբունքները:

Գործողության (աշխատանքի) սկզբունքները 19-րդ դարի վերջի և 20-րդ դարի սկզբի բուժուական մանկավարժության մեջ:

Անցյալի մանկավարժության գիգակտիկական սկզբունքները և նրանց նշանակությունը խորհրդային մանկավարժության մեջ:

4. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԴԻԴԱԿՏԻԿԱՅԻ ՍԿՋԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

Գիտելիքների յուրացման սխառեմատիկությունը, գիտակցականությունը և կայունությունը, տեսության և պրակտիկայի կապը. գիտողականություն, աշակերտների ակտիվությունն ու ինքնագործունեյությունը, անհատական մոտեցում զեպի սովորողները, նրանց տարիքային առանձնահատկությունների հաշվառումը:

Խնդրվող բուժումներ գիգակտիկայի հարցերում (մեթոդական ունիվերսալիզմ, մեթոդական ֆորմալիզմ, վերբալիզմ և դողմատիզմ. մեթոդական պրոժեկտորություն):

5. ՏԱՐՐԱԿԱՆ, ՎՈՉ ԼՐԻՎ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ՅԵՎ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՅԻ ՈՒՍՄԱՆ ՊԱՆՆԵՐՆ ՈՒ ԾՐԱԳՐԵՐԸ

Դասավանդման սխառեմ: Առարկայական սխառեմ: Այն այլ սխառեմներով փոխարինելու փորձերը և նրանց անանկությունը: «Դպրոցի մահացման թևորիան» և կոմպլեքսային-պրոնկտների սխառեմ: Նրանց քննադատությունը:

ա) Տարրական դպրոց

Տարրական դպրոցի ուսման պլանների հարցի պատմությունը: Կրտսեր և դպրոցական տարիքի յերեխաների ներմբռնման, հիշողության և մտածության առանձնահատկություն-

ներին համապատասխան ուսման առարկաների ընարութեան և դասակարգման սկզբունքները: Ուսման առարկաների դասավորումը ժամանակի տարածութեան մեջ: Դպրոցական դասացուցակը և նրա կազմելու սկզբունքները:

Տարրական դպրոցների ուսման ծրագրերը, նրանց զարգացման պատմութեանը, ծրագրերի տիպերը, կառուցման սկզբունքները և առարկայական կայուն ծրագրերի բովանդակութեանը:

բ) Մ ի ջ ն ա կ ա ռ գ դ պ ռ ո ց

Միջնակարգ դպրոցի ուսման պլանների պատմական զարգացումը: Արդի կապիտալիստական յերկրների (ԱՄՆ-ի, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի) միջնակարգ դպրոցները ուսման պլանների համեմատական բնութագիրը: Խորհրդային միջնակարգ դպրոցի ուսման պլանների բնութագիրը: Խորհրդային միջնակարգ դպրոցի ուսման պլանների բնութագիրը:

Ուսման ծրագրեր: Դպրոցական միջին և ավագ տարիքի սովորողների ուսման ծրագրերի առանձնահատկութեանը: Հումանիտար, ֆիզիկո-մաթեմատիկական և կենսաբանական առարկաների կայուն ծրագրեր կազմելու սկզբունքները՝ աշխատանք, արվեստ և ֆիզիկական դաստիարակութեանը: Ուսման առարկաների կապը միմյանց հետ: Թեորիայի կապը սոցիալիստական շինարարութեան պրակտիկայի հետ:

Ուսման առարկաների դասավորումը ժամանակի տարածութեան մեջ: Դպրոցական դասացուցակը և նրա կազմելու սկզբունքները:

6. Դ Ա Ս Ա Գ Ր Ք Ե Ր

Հարցի պատմութեանը: Տարրական դպրոցի դասագրքերի տիպերը: Միջնակարգ դպրոցի դասագրքերը: Խորհրդային դպրոցի կայուն դասագրքերը:

Տարրական և միջնակարգ դպրոցների դասագրքերի նկատմամբ առաջադրվող պահանջները: Դասագրքի նյութի բովանդակութեանը, դասավորումը և ձևավորումը դպրոցական կրտսեր տարիքի յերեխաների առանձնահատկութեաններին համապատասխան: Միջնակարգ դպրոցի կարևորագույն դասագրքերի բնութագրումը, վոչ լրիվ միջնակարգ և միջնակարգ դպրոցի սովորողների տարիքին համապատասխան լինելու տեսակետից:

7. ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Դասն ուսուցման պատմականորեն կազմված ուսուցման ձևն է դպրոցում: Դասը, վորպես խորհրդային դպրոցում ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձև: Դասի թեորիան բուրժուական մանկավարժության մեջ: Հերբարտի ձևական սասիճանները և նրանց քննադատութունը: Դասը «ազատ դաստիարակության» տեսաբանների մոտ:

Ուսուցման առանձնահատկությունները տարրական դըպրոցում: Դասերի տիպերը և տարրական դպրոցում դասի նկատմամբ առաջադրվող պահանջները: Դասի նախապատրաստությունը: Յերկու (և ավելի) դասարանների հետ ուսուցչի պարապմունքների կազմակերպումը: Աշակերտների տնային աշխատանքների կազմակերպումը:

Ուսուցման առանձնահատկությունները դպրոցական միջին և ավագ տարիքներում: Հիշողության, մտածողության, յերեակայության, ուշադրության և կամքի առանձնահատկությունների հաշվառումը: Ինքնուրույն աշխատանքի ունակությունները դարգացումը: Հետաքրքրության դարգացումը դեպի առանձին դիտությունները և դեպի ուսումնական վորոշ գիտցիպլինները նախապատիվ հետաքրքրությունների յերեան դալը: Աշակերտների այդ հետաքրքրությունների և պատկերացումների շրջանի ոգտագործումը դասի ժամանակ:

Դասերի տիպերն ուսման պլանի տարրեր դիպցիպլիններից: Դասերի պլանները: Ուսուցչի նախապատրաստվելը դասին: Տան համար դաս աալը և տնային աշխատանքի ստուգումը:

Ուսումնական աշխատանքի այլ ձևերը բուրժուական դպրոցում (լաբորատոր, պրոյեկտային): Այդ ձևերի փոխադրությունը խորհրդային դպրոց առանց քննադատության:

Այդ ձևերի քննադատությունը:

8. ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ

Հասկացողություն ուսուցման մեթոդի մասին: Ուսուցման մեթոդները Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմի՝ դպրոցի մասին կայացրած վորոշումների լույսի տակ: Իմացության (ճանաչողության) մեթոդ և ուսուցման մեթոդ: Ուսուցման մեթոդների պայմանավորվածությունն ուսման նյութի բովանդակությամբ, յերեխաների

տարիքային առանձնահատկություններով և դիզակտիկական սկզբունքներով: Ուսուցման մեթոդների բազմապիստության սկզբունքը:

Մեթոդական խեղաթյուրումների քննադատությունն ուսուցման մեթոդների ընդհանուր թեորիայի մեջ (մեթոդական ունիվերսալիզմ, կրթական նյութի բովանդակության ստորագասումն ուսուցման մեթոդին, պրոյեկտները մեթոդ): Այսպես կոչված «աշխատանքային» և «հետադոտական» մեթոդների քննադատությունը:

Ուսուցման գլխավոր մեթոդների տեսությունը խորհրդային գալրոցում: (Ուսուցչի շարադրումը, գրույց, աշխատանք դասադրքով և գրքով, գրավոր աշխատանքներ, դիտողական ուսուցման մեթոդներ, լաբորատոր պարապմունքներ, ինքնուրույն առաջադրություններ, երկուրսխաներ): Նրանց դործադրության ստանձնահատկությունները տարբեր տարիքների համար և ուսման պլանի տարբեր ստարկաներում:

9. ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄՆ ՈՒ ԳՆԱՀԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Աշակերանների գիտելիքների ընթացիկ անհատական, սիստեմատիկ հաշվառումը: Գիտելիքների ստուգման տարբեր պրիոմները և ձևերը: Գնահատականների չափանիշը: Ստուգողական քննություններ:

Առաջադիմության հաշվառման հարցերում յեղած խեղաթյուրումների քննադատությունը խորհրդային գալրոցում: Հաշվառման տեսային մեթոդիկայի քննադատությունն ամերիկական գալրոցում:

10. ԴՊՐՈՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ. ՄԻՋՈՑՆԵՐ ՅԵՎ ՄԵԹՈՂՆԵՐ

Կրթության դաստիարակչական նշանակությունը և դաստիարակչական բնույթը: Դաստիարակչական-կրթական պրոցեսի միասնությունը: Դաստիարակող ուսուցումը Հերբարտի ըմբռնումով և խորհրդային մանկավարժության մեջ: Դաստիարակչական մոմենտներն ուսուցման մեջ:

Դաստիարակչական աշխատանքի ինքնուրույն խնդիրները

և նրանց նշանակութունները բարոյականութուն դաստիարակելու գործում: Դաստիարակչական աշխատանքի միջոցներն ու մեթոդները, ուսումը և կարգ ու կանոնը զպրոցում, գիտակցական կարգապահութեան դաստիարակութունը, աշակերտական կազմակերպութուններ, աշակերտների հասարակական գործունեությունը, արտադասարանական աշխատանք՝ մանկան ակտիվութեան և ինքնագործունեությունից հիման վրա:

ա) Դպրոցական ուսումը և կարգ ու կանոն: Դպրոցի ուսումը և կարգ ու կանոնի դաստիարակիչ նշանակութեան հոգեբանական հիմունքները: Ուսումը առողջապահական նշանակութունը: Դպրոցական ուսումի հիմունքները: Դպրոցի կանոնադրութունը, աշակերտների վարքի կանոնները:

Ուսումը և կարգ ու կանոնի առանձնահատկությունները տարրական և միջնակարգ դպրոցներում:

բ) Գիտակցական կարգապահութեան դաստիարակչական կողմը: Լեհիսի ուսումնաբերական կարգապահութեան մասին Գիտակցական կարգապահութունը խորհրդային դպրոցում և կարգապահութունը բուրժուական դպրոցի թեորիայում ու պրակտիկայում: Խեղաթյուրումները գիտակցական կարգապահութեան դաստիարակման հարցում: Գիտակցական կարգապահութունը դաստիարակելու միջոցները՝ ուսումը և կարգ ու կանոնի պահանջների զգայունությունն ու վերջնականությունը, բացատրական աշխատանք, մանկական հասարակական կարծիքի ստեղծումը, մրցութուն, համառ դաստիարակչական աշխատանք, կրթական, միջին և ավագ տարիքների նկատմամբ այդ միջոցները գործադրութեան տարբերությունները: Անհատական մոտեցումը գիտակցական կարգապահութեան, տույժիք և խրախուսանքները:

Խեղաթյուրումները գիտակցական կարգապահութեան դաստիարակելու հարցերում և նրանց քննադատությունը:

գ) Դպրոցականների հասարակական կազմակերպությունները և աշակերտների հասարակական գործունեությունը

Աշակերտների ինքնավարութեան պրոբլեմը և մանկակազմակերպությունները բուրժուական դպրոցներում: Աշակերտական կազմակերպությունների պատմությունը խորհրդային

դպրոցում: Աշակերտական կադմակերպությունների խնդիր-
ների աշխատանքի բովանդակությունը և կադմակերպչական
կառուցվածքը դպրոցում: Աշակերտական կադմակերպություն-
ները և կոլեկտիվիզմի դաստիարակությունը տարրական, վոչ-
լրիվ միջնակարգ և միջնակարգ դպրոցներում: Պրոնեյր կադմա-
կերպությունը, կոմյերիտմիությունը դպրոցում:

Հասարակական-արտադրողական աշխատանքը և հասարա-
կական գործունեությունը վորպես դաստիարակության միջոց:
Աշակերտների հասարակական գործունեությունը տարրական և
միջնակարգ դպրոցներում: Խեղաթյուրումների քննադատությունը
աշակերտների հասարակական գործունեություն հարցում:

դ) Դպրոցականների արտագասարանական աշ-
խատանքը:

Արտադասարանական աշխատանքը, նրա տեղն ու դերը
տարրական և միջնակարգ դպրոցում: Աշակերտների անհա-
տական պահանջների և հետաքրքրությունների բավարարումը
գիտություն, տեխնիկայի, արվեստի և սպորտի բնագավառում:
Ազատ ժամանակի կադմակերպումը: Արտադպրոցական աշխա-
տանքի տեսակները: Արտադասարանական աշխատանքը դպրո-
ցում և դպրոցից դուրս: Արտադպրոցական աշխատանքի բովան-
դակությունն ու մեթոդիկական կրտսեր, միջին և ավագ դպրոցա-
կան տարիքի յերեխաների հետ:

11. Ուսուցիչը, նրա նկատմամբ յեղած պահանջները,
մանկավարժի, վորպես ուսումնա-դաստիարակչական պրոցեսի
ղեկավարի, վորոչ հատկությունների մշակումը:

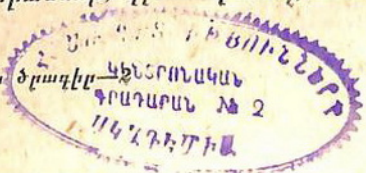
Գ. Դպրոցավարուքյան հիմունքները

1. ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՇԵՆՔԸ ՅԵՎ ՆՐԱ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄԸ

Դպրոցական շենքը, պահանջները նրա դասավորման չափե-
րի և շինանյութի վերաբերմամբ: Ներդպրոցական շենք, նրա
դասավորությունը, առողջապահական պահանջները դասարանի և
դպրոցական այլ շենքերի նկատմամբ: Բնական և արհեստական
լուսավորություն: Լույսի մակերեսը և նրա նորմաները: Պատերի
գույնը: Ողափոխություն սիստեմը: Զեռուցում, ջրամատակարա-
րում և կոյուղի: Դպրոցական շենքի խնամքը:

Դպրոցական սարքավորում: Դպրոցական կահույք, աշա-
կերտական նստարաններ, գրատախտակ, ուսումնական պլատեյք-

MS
22
A

ներ (նկարներ, մոդելներ, հավաքածուներ, գործիքների հավաքածուներ լաբորատորական աշխատանքների համար): Գրենական պիտույքներ: Ժողկոմխորհի և Համ. Կ (բ) Կ կենտրոնի վորոշումը գրենական պիտույքների մասին:

2. ԴՊՐՈՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ ՈՒ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կ ա ո ա վ ա ը չ ու թ յ ու ն. դպրոցի ղեկավարությունն ու հրահանգումը կապիտալիստական յերկրներում (ԱՄՆ, Ֆրանսիա, Անգլիա): Տարբական, վոչ լրիվ միջնակարգ և միջնակարգ զբոսայգի կանոնադրությունները: Դպրոցի վարիչի և ղերեկտորի իրավունքներն ու պարտականությունները. նրանց մերձավոր ոգնականների իրավունքներն ու պարտականությունները. ուսուցիչների և դասարանական ղեկավարների, աշակերտների, տեխնիկական կազմի իրավունքներն ու պարտականությունները: Մեղոթական ղեկավարության կազմակերպումը դպրոցում: Մանկավարժական խորհուրդ:

Դպրոցական աշխատանքի պլանավորումն ու հաշվառումը: Ժողովրդական լուսավորության շրջանային բաժին, նրա կառուցվածքը, աշխատանքի բովանդակությունը և ղեկավարության մեթոդները:

Ժողովրդական լուսավորության յերկրային (մարդային) բաժին, նրա կառուցվածքը, ղեկավարության բովանդակությունն ու մեթոդները:

Լուսավորության ժողովրդական կոմիսարիատ: Դպրոցների ղեկավարման բովանդակությունն ու մեթոդները ժողկոմատի դպրոցական վարչությունների կողմից: Մեթոդական ղեկավարության ընդհանուր սխտեմը, նրա կառուցվածքը և աշխատանքի պրակտիկ կազմակերպումը: Հրահանգում:

4-րդ ԲԱԺԻՆ. ՅԵՐԵԽԱՅԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՆՏԱՆԻՔՈՒՄ

Դպրոցի և ընտանիքի փոխհարաբերությունը կապիտալիստական յերկրներում: Ընտանիքը և դպրոցը ԽՍՀՄ-ում: Ընտանիքի պարտականություններն իրենց յերեխաների և դպրոցի նկատմամբ: Դպրոցի պարտականություններն ընտանիքի նկատմամբ: Մանկավարժական պրոպագանդ: Յերեխաների ուսուցումն ու խնամքն ընտանիքում:

Յ Ո Ւ Յ Ո Ւ Մ Կ Ե Ր *

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ ԿԵՐՊՈՎ, ՄՇԱԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ուսուցիչներին վորակավորման ինստիտուտն իր 2-ամյա մանկավարժական կրթութեան հեռակա ցանցի (հեռակա ուսուցչական ինստիտուտի) ուսանողներին մանկավարժութեան ծրագիրը և ցուցմունքները ուղարկելն ուշացրել և և ուղարկում և ուշացումով միայն այն պատճառով, վոր անհրաժեշտ եր համարում ուղարկել մանկավարժութեան կայուն ծրագիրը և կայուն դասագիրք, վորոնք սակայն մինչև այժմ չկան:

Նկատի ունենալով, վոր հեռակա ցանցի բոլոր առարկաների ծրագրերը նույնը պիտի լինեն, ինչ՝ համապատասխան ուսումնական ստացիոնար հաստատութիւններում, մենք մանկավարժութեան ծրագիր-նախագծի մեջ փոփոխութիւն մտցնելու անհրաժեշտութիւն չենք տեսել և չենք արել:

Ինչպես հեռակայողը ծրագրի հետ ծանոթանալուց հետո կեղրակացնի, ուսուցչական ինստիտուտի մանկավարժութեան ծրագիրն ընդգրկում և միայն ընդհանուր մանկավարժութեան (տեսութեան) խնդիրները: Ստացիոնար ուսուցչական ինստիտուտներում, ապա ուրեմն նաև հեռակա ուսուցչական ինստիտուտներում մանկավարժութեան պատմութիւնն չի դասավանդվում: Վերջինս դասավանդվում և մանկավարժական ինստիտուտների 3-րդ կուրսում: Հեռակա մանկավարժական կրթութեան 2-ամյա ցանցն ավարտողը, վոր ցանկութիւն կունենա ավարտել նաև հեռակա ման-

*) Այս ցուցումները կազմել և ընկ. Մ. Փիրումյանը:

կալարժական կրթության 4-ամյա ինստիտուտը (կամ ստացիոնար մանկավարժական ինստիտուտը), այս ծրագրով աշխատելուց և քննություն տալուց հետո այլևս ստիպված չի լինի 4-ամյակում ընդհանուր մանկավարժություն (տեսությունը) լսել և քննություն տալ, վորովհետև 2-ամյակի և 4-ամյակի ընդհանուր մանկավարժության ծրագրերն ու նյութերի ծավալը նույնն և և ընդհանրություն, համաձայնեցում ու հաջողականություն կանրանց ծրագրերի և ուսումնական պլանների միջև:

Դասադրքերի վերաբերյալ պետք և ստել, վոր առայժմ մենք մանկավարժական և ուսուցչական ինստիտուտների համար կայուն և, վորպես աշգլխին, հանձնարարելի զասադիրք չունենք: 1934, 1935 թթ. հրատարակած՝ Պիատրակի «Պեդագոգիկա» («Մանկավարժություն») զասադիրքը, վոր ունի մանկաբանական ազավազումներ, կարելի չի ուսանողին միայն ժամանակավորապես հանձնարարել ոգտագործել: Ուսանողը Համկոմկուսի կենտկոմի 1936 թ. հուլիսի 4-ի «Մանկավարժական խկաթյությութումները լուստողութամաների սխտտում» վորտումը լավ մշակելու և խիտ քննազատական մոտեցում ունենալու դեպքում միայն հնարավորություն կունենա ոգտագործել այս զասադիրքի փաստական նյութը: Հիշյալ զասադիրքը հայերեն չկա: Պիատրակի զասադրքում ուսուցման մեթոդների «նոգերանական-մանկաբանական հիմունքները», մանկան միջավայրի դերի, մանկան ուսումնասիրության մեթոդների և մի շարք այլ սկզբունքային հարցերի լուստարանումը կեղծ-դիտական մանկաբանական և: Բացի սրանից, Պիատրակի զասադիրքը կազմված և մանկավարժության հին ծրագրի հիման վրա և նոր ծրագրի մի շարք նոր հարցադրումներին ու կառուցվածքին համապատասխան չի. սա ավելի ևս դժվարացնում և նրա ոգտագործումը: Այսուհանդերձ, Պիատրակի վերոհիշյալ զասադիրքը փաստական նյութեր և պարունակում իր մեջ: Բավական մանկավարժությունն ուսումնասիրելու համար:

Այս ցուցումունքների հիման վրա ուսանողները կատարած աշխատանքն ու ստացած գիտելիքները, արված ժամերի սահմաններում, ամփոփվելու և սխտտմավորվելու յեն ամառային սեսիոն սխտտումունքների ժամանակ: Նույն աշգլ պարտավունքների ընթացքում զասախտի կոզմից հետևողականորեն և սկզմ

կերպով շարագրովելու յին ծրագրային թեմաները և մանավանդ
այն թեմաները, վորոնց վերաբերյալ գրականություն բոլոր-
վին ցույց տրված չի, կամ քիչ ազդեցութիւն են նշված:

Հեռակայոյը պետք և նկատի ունենա, վոր առանց նախա-
պես մշակելու ժառանգութիւնը (տանձաղն հայերեն ազ-
բյուրները), ամառային սեփոն պարագմունքներին մասնակցելն
իրեն մեծ սպաս չի առ և նա հնարավորություն չի ունենա
քննությունը տալ:

Հեռակայոյն անպայմանորեն պետք և ուշի-ուշով մշակի
Մարքսի, Ենգելսի, Լենինի և Ստալինի՝ հաջորդ եջերում նշված
աշխատությունները և Համ. Կ(բ) ԿԿ-ի վորոշումները, վորոնք խոր-
հրդգային մանկավարժության, վորպես գիտության, հիմունքներն
են և մեզ տալիս են մանկավարժության հարցերը լուծելու բա-
նալին: Առանց հատկանալու Մարքսի, Ենգելսի, Լենինի և Ստա-
լինի ուսմունքը ժող. լուսավորության և մանկավարժության
մասին և խորանալու Համ. Կ(բ) ԿԿ-ի վորոշումներին մեջ, մենք
հնարավորություն չենք ունենա՞ծիշա լուծել բուն մանկավարժա-
կան հարցերից և վոչ մեկը:

Մենք լիովին գիտակցում ենք, վոր առանց հիմնական ու
կայուն դասագրքի հնարավոր չի մանկավարժության ծրագրա-
յին բոլոր բաժինները, մանավանդ տարիքային մանկավարժու-
թյունն ու ղիգակալիկան ինքնուրույն կերպով սիստեմատիկո-
րեն մշակել, յուրացնել և մանկավարժական ամբողջական գի-
տելիքներ ձեռք բերել: Սակայն համառ, տոկուն և ուշիմ աշխա-
տանք կատարելու դեպքում այս ձեով ևս կարելի չի շատ բան
ստանալ, մանավանդ, ինչպես ասացինք, ամառային սեփոն պա-
րագմունքներին ընթացքում պակասը կլրացվի գասախոսի կողմից:

Ինչպես ուսանողն ստորև կտեսնի, ցույց են տրված համա-
բյա միայն հայերեն ազբյուրները, աս տրված և այն նկատառու-
մով, վոր ուսանողներին ճնշող մեծամասնությունը չի տիրապե-
տում ոռւսաց լեզվին:

Գրականությունը ցույց և տրված ըստ ծրագրի հատված-
ների (թեմաների): Հեռակայոյի գործը հեշտացնելու համար
ցույց են տրված գրքի տվյալ թեման մշակելու համար անհրա-
ժեշտ եջերը: Յեթե մի նյութ կարելի չի գտնել և՛ մեկ, և՛ մի

ուրիշ գրքում, ապա յերկու գրքերն ել նշված են, վորպեսզի գրանով հեշտացվի այդ նյութերը ճարելու գործը:

Անշուշտ հեռակայողը մատնանշված բոլոր գրքերը նախապես չի ունենա: Նա այս ցուցմունքներն ստանալուց և կարդալուց հետո իր առաջին դործը պիտի համարի դպրոցում, գրադարանում, շրջանային կուսակարիներում, ուսումնական այլ հաստատություններում և աշխատակից ուսուցիչների ու այլ ծանոթ ընկերների մոտ գտնել և վերցնել նշված գրքերը, թեև կուզ ժամանակավոր ոգտագործման համար: Լավ կլինի, յեթև հիմնական աղբյուրները՝ Մարքսի, Ենգելսի, Լենինի և Ստալինի գրվածքները, կուսակցութայն և կառավարութայն վորոշումները դպրոցի մասին և այլ գրքեր, ուսանողը գնի և անձամբ ունենա. դրանք այնպիսի գրքեր են, վորոնք ուսուցչի անձնական գրադարանում անպայման պետք է լինեն:

Նշված գրականությունը լրիվ կամ մասամբ ճարելուց հետո ուսանողը պետք է սկսի մշակումը: Մշակման ժամանակ նա պետք է իր աչքի առաջ ունենա ծրագիրը, թեման, թեմայի կետերը և ծրագրի տեսանկյունով մտանա նյութերի մշակմանն ու ամփոփմանը: Անհրաժեշտ է, վոր ուսանողն ունենա հատուկ տետր՝ կոնսպեկտ կազմելու համար. յեթև հեռակայողը լիովին վստահ է իր հիշողութայն վրա, ապա բավական է սեղմ նշումներ անել, վորպեսզի հետագայում միշտ հնարավորություն ունենա առանց տվյալ նյութը վերստին լրիվ կամ մասնակի կարդալու՝ վերհիշել: Կոնսպեկտի կամ նշումների տետրն ամռանը պետք է ներկայացնել մանկավարժութայն դասախոսին՝ ցույց տալու համար ինքնուրույն աշխատելու իր ունակությունները և կարգացածը: Այսպիսով դասախոսը, վոր ուսանողին տեսնում է և նրա հետ շփվում միայն ամռանյան պարապմունքների ընթացքում, ավելի լրիվ դադարիսր կկարողանա կազմել տվյալ հեռակայողի մասին և բանավոր ստուգում կատարելու ժամանակ ուսումնական տարվա ընթացքում հեռակայողի կատարած աշխատանքը ևս կկարողանա ստուգել:

Այս ցուցումներում ինքնստուգման կամ կրկնողութայն հարցեր տրված չեն. սա արված է այն նկատառումով, վոր ուսանողն իր ձեռքի տակ ունենալով առաջկայի ծրագիրը՝ անձամբ պիտի կարողանա ծրագրի կետերը կարդալ և վորոզել, թե

վեր կեան իր համար պարզ և և վորք՝ վոչ: Ծրայրի ամեն մի կեար միաժամանակ ինքնատուգման հարց և: Անշուշտ ազբյուրները քիչ լինելու և քիչ ցույց արված լինելու պատճառով ծրագրի շատ կեանք կման չլուսարանված: Լայ և, վոր ուսանողը հաջորդական կարգով թեմաները մշակելու ժամանակ, յերբ ինքն իր համար կամփոփի տվյալ թեմայի մշակումը, նշի այն կեանքը, վորոնք ինքն իր համար զեռևա լուսարանված համարել չի կարող: Ավելորդ և հոգնեցուցիչ դրանցումներ չանելու համար ուսանողը կարող և հենց ծրագրում մեկտակ կամ յերկտակ ընդգծումներ անելու, հարցականներ կամ այլ նշաններ զնելու միջոցով նշել չհասկացած կեանքը և ամառային պարագմունքների ընթացքում պարզել դրանք:

Աշխատանքի ընթացքում դժվարությունները հանդիպելու և տեղում սղնություն ստանալու հնարավորություններ չունենալու պեղքում, պետք և նամակով գրմել ուսուցիչների վորտեղավորման ինստիտուտին:

Հեռակայողի ինքնուրույն աշխատանքն ու յուրացման ատիճանը վորոշելու համար սահմանվում և մանկավարժության մեկ (1) պարտադիր կոնտրոլ աշխատանք ամեն մի ուսանողի համար: Կոնտրոլ աշխատանք—ուսանողի ինքնուրույն շարագրությունը պետք և ուղարկվի վոչ ուշ, քան ս/թ. հունիսի 1-ը:

Կոնտրոլ աշխատանքի թեմաները, վորոնցից մեկն ու մեկի շուրջը, իր ազատ ընտրությամբ, պիտի շարագրություն գրի հեռակայողը, հետևյալներն են.

1. Կոմունիստական դաստիարակության բովանդակությունն ու նպատակները:

2. Մտավոր կրթություն (մանրամասնությունը տես ծրագրի 2-րդ թեմայի «ա» յենթագլխում):

3. Խորհրդային մանկավարժության դիտակտիկական սկզբունքները (տես Շղարոցական մանկավարժություն» հատվածի «Բ» բաժնի 4-րդ յենթագլուխը):

4. Խորհրդային զպրոցի ուսումնական պլանները, ծրագրերն ու դասագրքերը (տես նույն հատվածի 5-րդ թիւայի 5-րդ և 6-րդ յենթագլուխերը):

5. Ուսուցման կադմակերպչական ձևերն ու մեթոդները (տես նույն հատվածի 7-րդ յենթագլուխը):

Ուսանողն ինքը պիտի կարողանա վորոշել, թե վերոհիշյալ թեմաներով շարադրությունն զբեւոս համար ընդհանուր կարգով ցուցյ տված գրականությունից ի՞նչը և ի՞նչ չափով պետք և ոգտագործի:

Ավելորդ չի լինի՝ սակայն վոր այն շարադրությունները, վորոնք գրված կլինեն «գրքից արտագրելու սկզբունքով», անպայման անբավարար գնահատական կտանան:

Շարադրությունը պետք և գրվի լավ լեզվով և լուրջ աշխատություն լինի: Մտքերը պետք և շաղկապված լինեն իրար հետ, արամարանորեն զարգանան, հիմնավորվեն մանկավարժության արմատական դրույթներով, անհրաժեշտության դեպքում և ըստ հնարավորության ունենան մեջբերումներ հեղինակներից և դոկումենտներից, վորոնք պետք և մեկնաբանվեն ուսանողի կողմից: Շարադրության արժեքն ավելի բարձր կլինի, յեթե հեռակայողը կարողանա թեմայի նյութի հետ շաղկապվող տիպական որինասկներ բերել իրենց անձնական փորձից, գիտողություններից, դպրոցի պրակտիկայից:

Շարադրության ծավալը պետք և լինի վորն ավելի քան մեկ աշակերտական տևար, գրված լինի թանաքով և լուսանցքներ ունենա:

ԹԵՄԱՆԵՐԻ ՈՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

1-ին թեմա՝ Մանկավարժության առարկան յեվ մեքողը:

2-րդ թեմա՝ Կոմունիստական դասխարակության նպատակներն ու խնդիրները:

(Թեմաների մանրամասն բովանդակությունը տես ծրագրում)

Գ Ր Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

1. Մ ար ք ս և ն ն գ ե լ ս.—Կոմունիստական մանիֆեստ, էջ 44—48
Կոտայրատ, Յերևան 1932 թ.

Հատվածները տես Մանիֆեստայնի և Ուղղությանի «Պրակտիկական կլբ թություն» զրքում, էջ 71—75, Պետրատ, Յերևան 1934 թ.

2. Կ. Մ ա ր ք ս.—Կապիտալ, 1-ին հատոր, գլ. 12, 13, Կուսհրատ, Յերևան 1933 թ.

Յեթե ժամանակի սղության կամ այլ պատճառով հեռակայողը հնարավորություն չունի լրիվ կարգալու Կապիտալի 1-ին հատորի վերոհիշյալ գլուխները, ապա պետք է Կապիտալից և Մարքսի ու Ենգելսի այլ յերկերից համապատասխան քաղվածքներ կարգա հետևյալ դրբում.

Սանթրոսյան և Խուզոյան—պրիտեխնիկական կրթություն, էջ 10—25, 46—53, 63—65.

3. Կ. Մ ա ր ք ս.—1-ին Ինտերնացիոնալի 1-ին կոնգրեսի բանաձևը, նույն գրքում էջ 72—74.

4. Կ. Մ ա ր ք ս.—Գոթայի ծրագրի քննադատություն. էջ 62—65 Կուսհրատ, Յերևան 1934 թ.

5. Ֆ. Ենգելս.—Անտի-Դյուրինգ, գլ. 3-րդ, «Սոցիալիզմ» էջ 335—426, Կուսհրատ, Յերևան, 1936 թ.

6. Ֆ. Ե ն գ է լ ս.—Լյուզվիգ Ֆոյերբախ. Մարքսի թեզիսները Ֆոյերբախի մասին, էջ 124—126, Կուսհրատ, Յերևան, 1933 թ.

7. Ֆ. Ե ն գ է լ ս.—Բանվոր դասակարգի զրուխյունն Անգլիայում, էջ 169—223, 375—398, 399—419, Կուսհրատ, Յերևան, 1934 թ.

8. Համ Կ(ը)Կ ԿԿ-ի ծրագիրը. ժողովրդական լուսավորություն § 12, կետ 1—11, էջ 43—47, Կուսհրատ, Յերևան 1936 թ.

9. Լ Ե ն ի ն.—Կոմյերիտմիության խնդիրները. ճառ՝ կոմյերիտմիության 3-րդ համագումարում.—Ընտիր յերկեր, 5-րդ հ. էջ 467—484, կարգալ նաև նույն հատորի խմբագրական ծանոթագրությունը (131), էջ 945—951:

Այս նույն ճառը ապված է նաև Լենին, Ստալին, Պոստիշել—Կոմյերիտմիության մասին գրքում, էջ 7—63, Կուսհրատ, Յերևան, 1935 թ.

10—13. Լ Ե ն ի ն.— ա) Պրոլետարական կուլտուրայի մասին.
բ) Եջեր սրագրից.
գ) ԿԿ-ի զիրեկտիվները Լուստոգլոմատի կոմունիստ ընկերներին.

դ) Զեկուցում քաղլուսվարների համառուտական 2-րդ համագումարում, 1921 թ. հոկտ. 17, 5-րդ հ., էջ 260—280.

14. Լ Ե ն ի ն.—Ն. Կ. Կրոպսկայայի թեզիսները մասին արած դիտողությունները տես Սանթրոսյան-Խուզոյան—Պրիտեխնիկական կրթություն, էջ 144—147.

15. Ի. Ս տ ա լ ի ն.—Ճառ՝ կոմյերիտմիության 8-րդ համագումարում. տես Լենին, Ստալին, Պոստիշել—«Կոմյերիտմիության մասին» գիրքը էջ 161—168, Կուսհրատ, Յերևան 1935 թ.

16. Ի. Ս տ ա լ ի ն.—Ճառ՝ արտասանած ստախանովականների համամիութենական առաջին խորհրդակցությունը, տես նույնամիութենական արտասանած ստախանովականների համառուտությունը, Կուսհրատ, Յերևան 1935 թ.

Հատկապես ուշադրություն դարձնել այն կետերի վրա, վորտեղ ընկ. Ստալինը խոսում է գիտություն և պրակտիկայի կապի,

մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի մասին, և՛ 8—10, 18—19 (3 և 4 պատճառները), 21—22.

17. Ի. Ստալին—Կենտրոնական կոմիտեյի քաղաքական հաշվետվությունը ՀամԿ (բ) Կ 16-րդ համագումարին, հատկապես 2-րդ հատվածի 6-րդ բաժինը տես Լենինիզմի հարցեր, և՛ 431—545 և հատկապես 472—479 հջերը Կուսհրատ Յերևան, 1935 թ.
18. Ի. Ստալին.—Հաշվեհառ զեկուցում կուսակցության 17-րդ համագումարին՝ ՀամԿ (բ) Կենտկոմի աշխատանքի մասին, հատկապես 2-րդ հատվածի «Աշխատավորության նյութական դրուժյան և կուլտուրայի վերելքը» բաժինը: Տես՝ «Լենինիզմի հարցերը» և՛ 667—741 և հատկապես 706—711 հջերը, Կուսհրատ, Յերևան, 1935 թ.
19. ՀամԿ (բ) Կ ԿԿ 1931 թ. սեպտեմբերի 5-ի վորտումը «տարրական և միջնակարգ դպրոցի մասին», հատկապես ներածությունն ու առաջին մասը. տես «Համ. Կ (բ) Կ ԿԿ, ԽՍՀՄ-ի ԺԿԽ և ԽՍՀՄ ԿԳԿ-ի վորտումները դպրոցի մասին» զիբքը, և՛ 8—14, Կուսհրատ, Յերևան, 1936 թ.
20. ՀամԿ (բ) Կ ԿԿ-ի 1936 թ. հուլիսի 4-ի վորտումը «Մանկաբանական խնդարթյունները լուսժողովուրդների սխտեմում». տես նույն թվականի և ամսի թերթերը, «Պորճրգային Հայաստան» հուլիս 6, «Պորճրգային դպրոց»—հուլիսի 12. նույն այս վորտումը տես «Պորճրգային մանկավարժ» ժուրնալի № 3—4, 1936 թ., Յերևան, նույնը տես ԼԺԿ-ի «Բյուրեղներ» № 8, 1936 թ.
21. Մանկաբանության կեղծ գիտություն մերկացումը—«Պրավդայի» առաջնորդողը, տես «Պորճրգային դպրոց» հուլիսի 12, 1936 թ.
22. ՀԼԿՅԵՄ-ի ծրագիրը, հատվածներ՝ 1, 2, 3, 4.
23. Պրոֆ. Մ. Մ. Պրատրակ—«Մանկավարժություն» (ռուս.), Մոսկվա, 1934 թ. կամ. 1935 թ., գլուխ 1-ին, 2-րդ և 3-րդ, և՛ 5—78:

3-րդ թեմա՝ Լուսավորական ֆադախականությունն ու ժողովրդական կրթության սխտեմը
(Թեմայի մանրամասն բովանդակությունը տես ծրագրում)

Գ Ր Ա Վ Ա Ն Ո Ւ Յ Յ Ո Ւ Ն

1. ՀամԿ (բ) Կ-ի ծրագիրը § 12:
2. ԽՍՀՄ-ի Սահմանադրությունը, հոդված 151:
3. Ի. Ստալին.—Կենտրոնական կոմիտեյի քաղաքական հաշվետվությունը ՀամԿ (բ) Կ 16-րդ համագումարում, հատկապես «Պատրաստված քաղաքական ուսուցիչների վերաբերյալ» հատվածը. տես

Ի. Ստալին—Լենինի դմի հարցեր, հջ 479, Կուսհրատ, Յերևան 1935 թ.:

4. Ի. Ստալին.—Հաշվետու զեկուցում Համկ(բ)ի 17 համագումարին՝ Կենտկոմի աշխատանքի մասին.—հատկապես «Մանկավարժական ֆակուլտետները մասին» հատվածը. Տես՝ Ստալին «Լենինի դմի հարցեր», հջ 711, Կուսհրատ, Յերևան 1935 թ.:
5. Համկ(բ) Կ ԿԿ-ի ԽՍՀՄ-ի ԺԿՊ-ի վորոշումը «ԽՍՀՄ-ի տարրական և միջնակարգ դպրոցի կառուցվածքի մասին», տես «Համկ(բ) Կ ԿԿ-ի, ԽՍՀՄ-ի ԺԿՊ-ի և ԿԳԿ-ի վորոշումները դպրոցի մասին», հջ 45—56, Կուսհրատ, Յերևան, 1936 թ.:
6. ԽՍՀՄ-ի ԺԿՊ-ի և Համկ(բ) Կ ԿԿ-ի 1935 թ. սեպտեմբեր 3-ի վորոշումը «Ուսման աշխատանքը կազմակերպելու և տարրական, վոչ լրիվ միջնակարգ ու միջնակարգ դպրոցի ներքին կարգ ու կանոնի մասին» տես վերոհիշյալ գիրքը հջ 72—79:
7. ԽՍՀՄ-ի ԺԿՊ-ի և Համկ(բ) Կ ԿԿ-ի 1936 թ. հունիսի 23-ի վորոշումը «Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների աշխատանքի և բարձրագույն դպրոցի ղեկավարման մասին»: Տես տանքի և բարձրագույն դպրոցի ղեկավարման մասին»: Տես նույն ամսվա թերթերը. նույնը տես ԼԺԿ-ի «Բյուլլետեն» № 6—7, 1936 թ.
8. ԽՍՀՄ-ի ԿԳԿ-ի և ԽՍՀՄ-ի ԺԿՊ-ի վորոշումը «ԽՍՀՄ-ի ԺԿՊ-ին կից բարձրագույն դպրոցների կոմիտե կազմելու մասին». տես ԼԺԿ-ի «Բյուլլետեն» № 8 1936 թ.
9. Պրոֆ. Մ. Մ. Պիստրակ—«Մանկավարժություն» (ռուս.) գլ. 4-րդ, հջ 79—93:

ԴՊՐՈՅԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

- 1 Թեմա՝ Յերեխայի դասխարակուրքյունը մինչեվ 3 արեկա հասակը:
- 2-րդ Թեմա՝ Յերեխայի նախադպրոցական դասխարակուրքյունը:

(Թեմաների մանրամասն բովանդակությունը տես ծրագրում):

Այս յերկու թեմաների համար հատուկ գրականություն Յույց տալ հնարավոր չի: Պետք է ծանոթանալ նախադպրոցական հաստատությունների գոյություն ունեցող ծրագրերի հետ: Անհրաժեշտ է այցելել տեղի լավագույն մտուրն ու մանկավարժ տեղը. յեթե կա, ապա նաև նախադպրոցական կարգնետը (Յերեխականում և Լենինականում կան) և ծանոթանալ ուսուցչական աշ-

խատանքի բնույթի, ուսումնական կահավորանքի, սննդի կազմակերպման, խաղերի կազմակերպման, աշխատանքի այլ բնագավառների և հաստատութայն կառավարման ու զեկավարութայն հետ:

3-րդ Թեմա՝ Հանրակրթական դպրոց ու ուսուցում
 4-րդ Թեմա՝ Արհեստակցական դպրոց
 Հասված «Բ» — Դիպակսիկա 1—10 յինթագուխներ
 (Մանրամասն բովանդակությունը տես ծրագրում):

Գ Ր Ս Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն *)

1. 1. Ե ն ի ն ճ ա ո՛ կոմյերիտմիության 3-րդ համագումարում. հատկապես կրկին անգամ ուշադիր կարդալ ճառի այն մասերը, վորոնք վերաբերում են դպրոցին և աճող սերնդի դատարակութայնը:
2. Համկ(բ)Կ ԿԿ-ի 1931 թ. սեպտեմբերի 5-ի վորոշումը «Տարրական միջնակարգ դպրոցի մասին» հատված 2՝ տես վեցույց տված գիրքը, էջ 14—15:
3. Համկ(բ)Կ ԿԿ-ի 1932 թ. ապրիլի 21-ի վորոշումը «Պիտներական կազմակերպութայն աշխատանքի մասին». տես նույն գիրք էջ 21—30:
4. Համկ(բ) Կ ԿԿ-ի 1932 թ. ոգոստոսի 25-ի վորոշումը «Տարրական միջնակարգ դպրոցի ծրագրերի և սեմիների մասին» ներքին ծությունը, 1, 2, 4-րդ հատվածները: Տես նույն գիրք էջ 30—40:
5. Համկ(բ)Կ ԿԿ-ի 1933 թ. փետրվար 12-ի վորոշումը «տարրական և միջնակարգ դպրոցի դասադրքերի մասին»: Տես նույն գիրք էջ 41—43:
6. ԽՍՀՄ-ի դպրոցներում քաղաքացիական պատմություն դասավանդելու մասին». նույն գիրք էջ 47—48:
7. Նույնն աշխարհագրութայն մասին, նույն գիրք էջ 48—51:
8. Համկ(բ)Կ ԿԿ-ի «Մանկաբանական խեղաթյուրումները լուստողի մասները սխտեմում»:
9. Ի. Ս տ ա լ ի ն, Ս. Կ ի ը ո վ, Տ. Ժ դ ա ն ո վ. դիտողություններ «ԽՍՀՄ պատմութայն» կոնսպեկտի վերաբերյալ 1934 թ. ոգոստոսի 8:
10. Ի. Ս տ ա լ ի ն, Ս. Կ ի ը ո վ, Տ. Ժ դ ա ն ո վ.— դիտողություններ «Նյութական պատմութայն» կոնսպեկտի վերաբերյալ, 1934 թ. Տ.

*) Գրականությունն ըստ հատվածներից ցույց տալ հնարավոր է. նշված աղբյուրները հավասարապես վերաբերում են թե՛ մեկ և թե՛ մյուս հատվածներին:

ԼԺԿ-ի «Բյուլլետեն» № 2—3 1936 թ. նույնը «Պորհրբ»
դային մանկավարժ»-ում № 1 1936 թ.

11. Ա ն դ ր ե յ ե ղ--ձառ կոմյերիտմիության 10-րդ համագումարում.
տես «Պորհրդային դպրոց» № 24 (176), մայիսի 23, 1936 թ.
նույնը՝ մյուս թերթերում, նույն ժամանակաշրջան:

12. Մ ու ս կ ի ն—Կոմյերիտմիության աշխատանքը դպրոցում (գեկու-
ցում Կոմյերիտմիության 10-րդ համագումարում). Կուս-
հրատ, Յերևան 1936 թ.,

13. ՀԼԿՑՄ-ի 10-րդ համագումարի վերջումը՝ «Տարրական, վոչ լրել
միջնակարգ և միջնակարգ դպրոցներում կոմյերիտմիութ-
յան կատարելիք աշխատանքի մասին». տես ԼԺԿ-ի «Բյուլ-
լետեն» № 4—5, էջ 12—18, 1936 թ. նույնը «Պորհրդային
Մանկավարժ»-ում № 2, էջ 6—13, 1936 թ.:

14. Տարրական, վոչ լրել միջնակարգ և միջնակարգ դպրոցների ՈՒ-
ՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆՆԵՐԸ: Ձևք բերել 1923, 1925, 1927,
1930, 1931 թվականների ուսումնական պլանները և համե-
մատել 1936/37 ուս. տարվա ուսումնական պլանի հետ,
պարզել, ուսումնական պլանների զարգացման ուղղությու-
նը, կապելով այն ՀամԿ(բ)ԿԿ-ի վերջումները, հարկապես
1932 թ. սոցտոս 25-ի վերջման հետ:

15. Տարրական, վոչ լրել միջնակարգ և միջնակարգ դպրոցների ԾՐԱ-
ԳՐՆԵՐԸ: Ձևք բերել 1923, 1925, 1927, 1931 թ. թ. ուսում-
նական ծրագրերը, ծանոթանալ նրանց առաջաբաններին,
բացատրականներին հետ, քննադատել այդ ծրագրերը, յերևելով
ՀամԿ(բ)ԿԿ-ի 1931 թ. սեպտեմբերի 5-ի, 1932 թ., սոցտոսի
25-ի վերջումների և ընկ. ընկ. Սաալինի, Կլրովի, Ժդանովի
«Գիտություններ»-ի գրույթներին: Ծանոթանալ 1936 թ.
ծրագրերի հետ, պարզել նրանց սկզբունքները (մարքսիստա-
կան դիալեկտիկական աշխարհայացքի դաստիարակում, սիս-
տեմատիկ առարկայական դիտելիքներ, պատմականության
սկզբունքի պահպանում, այժմեյականության հետ շարկա-
պելու խնդիրն ու ձևերը, տեսության և գործնականի
կապը, աշակերտների տարիքային առանձնահատկություն-
ների հաշվառում և այլն):

16. ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ. Վերցնել իր գաստվանդած կամ այլ առարկայի նա-
խորդ և այս ուսումնական տարվա դասադրքերը, ծանո-
թանալ նրանց կառուցվածքին, նյութի շարադրանքին, ձևերին,
մեթոդներին, տեխնիկական ձևավորման և այլ կողմերին
հետ: Համեմատության սկզբունքով և դասադրքին առաջա-
դրվող պահանջներին յերևելով՝ քննադատել և վեր հանել
այդ դասադրքերի բացասական և դրական կողմերը:

17. Պրոֆ. Մ. Մ. Պիտորակ—Մանկավարժություն (ուսու.)

ԳԼ ԳԼ 5-րդ—8-րդ-էջ 94—399.

18. Մ. Մ ա ն թ ռ ո ս յ ա ն—Գրքով աշխատանքը միջնակարգ դպրոցում
Պետհրատ, Յերևան 1936 թ.
19. Լ. Խ ու ղ ո ս յ ա ն—Եքսկուրսիաներ կազմակերպելու մեթոդիկան և
տեխնիկան։ Պետհրատ, Յերևան 1936 թ.
20. Ա. Շ ա վ ա բ շ յ ա ն—Գրաֆիկ աշխատանքները դպրոցում, Պետհրատ
Յերևան 1936 թ.

Հասված «Դ»—դպրոցավարության հիմունքները
1 և 2 յենթադրույթները

(Մանրամասն բովանդակությունը տես ծրագրում)

Գ Ր Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

1. ՀամԿ(բ)Կ ԿԿ-ի 1931 թ. սեպտեմբեր 5-ի վորոշման 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ հատվածները։
2. ՀամԿ(բ)Կ ԿԿ-ի 1932 թ. ոգոստոս 25-ի վորոշման 3-րդ հատվածը։
3. ԽՍՀՄ-ի ԺԿՊ-ի և ՀամԿ(բ)Կ ԿԿ-ի 1934 թ. մայիս 16-ի վորոշումը «ԽՍՀՄ-ի տարրական և միջնակարգ դպրոցի կառուցվածքի մասին»։
4. ԽՍՀՄ-ի ԺԿՊ-ի և ՀամԿ(բ)Կ ԿԿ-ի 1935 թ. սեպտեմբերի 3-ի վորոշումը «Ուսման աշխատանքը կազմակերպելու և տարրական, վոչ լրիվ միջնակարգ ու միջնակարգ դպրոցի ներքին կարգ ու կանոնի մասին»։

Վերոհիշյալ չորս վորոշումները տես «ՀամԿ(բ)Կ ԿԿ, ԽՍՀՄ ԺԿՊ և ԽՍՀՄ ԿԳԿ վորոշումները դպրոցի մասին» գիրքը, Կուսհրատ, Յերևան 1936 թ.

5. ԽՍՀՄ-ի ԺԿՊ-ի և ՀամԿ(բ)Կ ԿԿ-ի 1936 թ. ապրիլ 10-ի հետևյալ վորոշումները.

ա. Ժողովրդական լուսավորության շրջանային, ուղղուգային և քաղաքային բաժինները վարիչներին նշանակման, տեղափոխման և աշխատանքից ազատելու կարգի մասին.

բ. Ուսուցիչներին անձնական կոչումներ մտցնելու և ուսուցիչները, դպրոցի վարիչներ ու դիրեկտորներ նշանակելու կարգի մասին.

գ. Ուսուցիչներին և դպրոցական այլ աշխատողներին աշխատավարձը բարձրացնելու մասին։

Այս վորոշումները տես ԼԺԿ-ի «Բյուլետեն» № 4—5, 1936 թ. կամ «Սորհրդրդային Հայաստանի», «Սորհրդային դպրոցի» և այլ թերթերի 1936 թ. ապրիլ ամսվա ՁՁ-ները։

6. ա. Դպրոցի ներքին կանոններն աշակերտներին համար.

բ. Դպրոցի ներքին կանոններն ուսուցիչներին համար.

գ. Դասարանի ղեկավարի պարտականությունները։ Այս յերեք վորոշում-հրահանգները տես ԼԺԿ-ի «Բյուլետեն»-ի № 1-ում 1936 թ.։

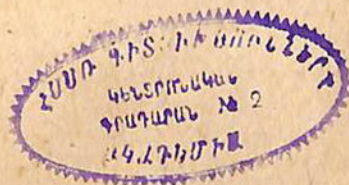
7. Պրոֆ. Մ. Մ. Պիտաբալ—Մանկավարժություն (ռուս.)

դ. 14-րդ էջ 399—418։

Անհրաժեշտ է, վոր հեռակայողն անձամբ ծանոթանա լավագույն դպրոցներից մեկի շենքի կառուցվածքի, ուսումնա-նյութական բաղադրի (կահավորանք, կարիներտներ, ցուցադրական ձեռնարկներ և այլն) և բյուջեյի հետ (նորմաները, հողվածները, հատկացումները): Պետք է ծանոթանալ դպրոցական մարմինների աշխատանքների հետ (մանկավարժական խորհուրդ, ծնողական կոմիտե և այլն): Կարևոր է նաև ծանոթանալ զբաղուցի տարեկան պլանի, դպրոցի աշխատանքների, աշակերտների առաջադիմության հաշվառման և դործավարության ու հաշվառության հետ:

4-րդ բաժինը՝ «Մանկան դաստիարակությունը և նրա ներքու՛մ» հանվում է այս ցուցակից, թեմայի համապատասխան դրահանություն չլինելու պատճառով:

Հեռակայողն ինչպես այս, նույնպես և ծրագրի մյուս բոլոր թեմաների մշակման համար պետք է հետևի մանկավարժական մամուլին և կարգա ժուրնալների ու թերթերի համապատասխան հողվածները:

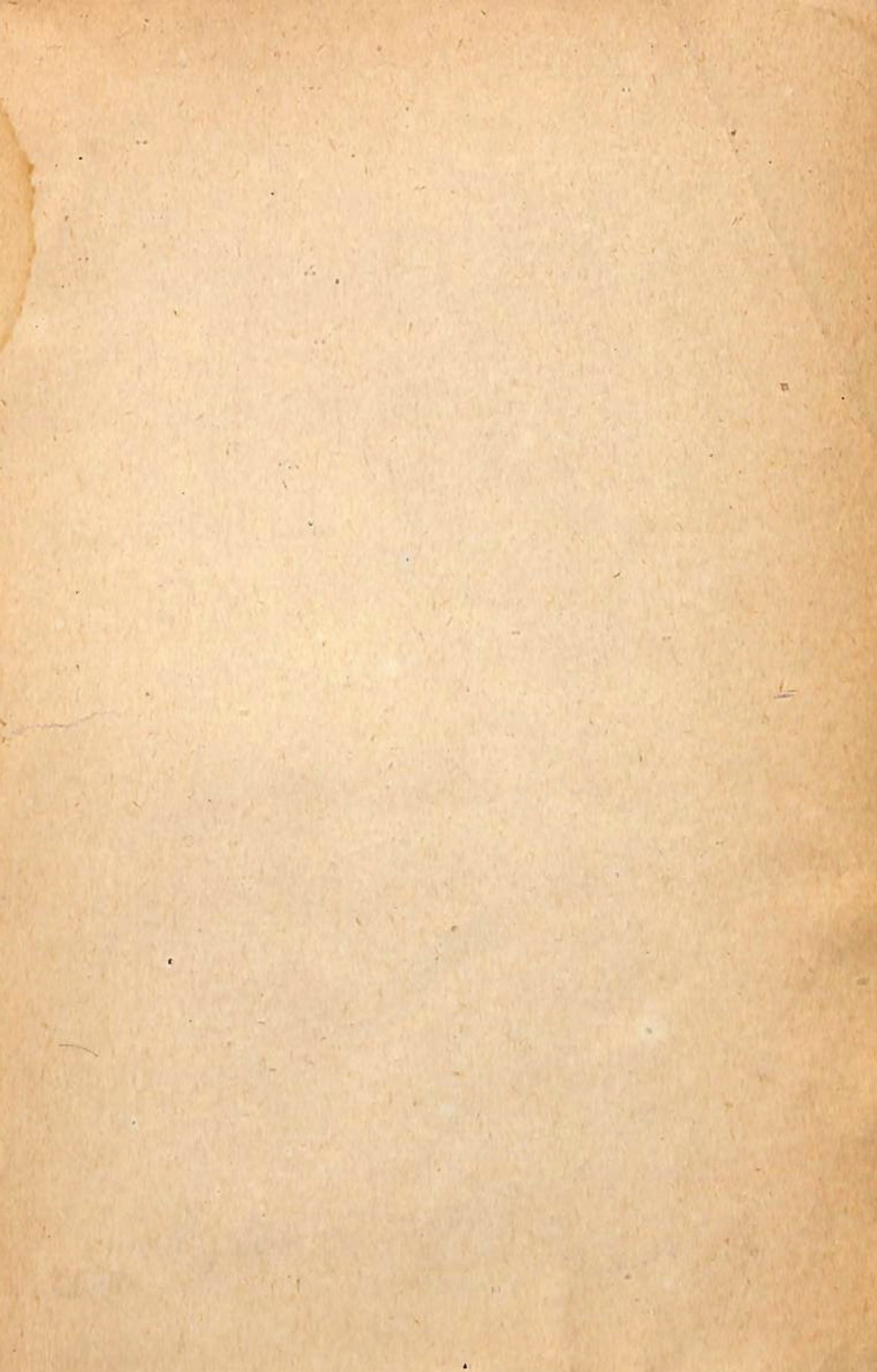

144

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0004191

ԳԻՆԸ 1 Ռ. 20 Կ.

220

II
A 23174

094,

Проб. 1940г.